

Óli Jacobsen

Ein tíðarmynd: TIL SKIPS FYRI 60 ÁRUM SÍÐANI

**Núverandi ættarlið hevur upplivað broytingar,
sum vóru óhugsandi, tá ið tey vóru ung.
Hetta er eisini galdandi fyri fiskarí**

1. partur

Tað er nógv skrivað um slupptíðina, men hetta er serliga um snøris-tíðina, sum var fram til miðjuna av 1950-árunum. Tá kom “snellutíðin”, sum í sær sjálvum var ein kollvelting, men kortini einki ímóti tí, sum er hent seinni.

Fyri júst 60 árum síðani varð eg sjálvur partur av hesi tíð og fekk tí hugskotið at skriva nakrar hugleiðingar um hana.

Fyrst til arbeiðis

Tann 3. juni vóru liðin 60 ár síðan, eg fór til skips. So kanska kundi tað verið á leið at hugleitt um hetta stigið hjá einum 14 ára gomlum drongi. Hetta kann eisini geva eina ábending um, hvussu stórir munurin er á fyrsta stigi í “lívsins skúla” tá og nú.

Eg var farin úr Gøtu skúla aftaná summarfrítíðina í 1957. Ætlaði ikki at fara í skúla aftur, tá ið skúlin byrjaði aftur um miðjan august, men fekk boð um, at eg slapp ikki úr skúlanum fyrr enn 14 ára føðingardagin 21. august, sum tískil gjørdist seinasti skúladagur.

Beint, sum hetta verður skrivað, komu deyðsboðini av Dagfinni Petersen. Vit vóru skúlafelagar og fóru í skúla í senn í 1951. Vit búðu í sama grannalagi og plagdu at fylgjast í skúla. Hann var ein fittur og raskur maður. Ærað verið minnið um hann.

Tað var bara onkur einstakur av næmingunum, sum fór víðari sum t.d. til Havnar í realskúla og kanska víðari á studentaskúla. Ráðini vóru ikki til slíkt hjá teimum flestu.

Men eitt tvey ár seinni, í 1959, kom preliminærskúli í Fuglafirði, sum var eitt kollveltandi tilboð til tey ungu á hesum leiðum. So hevði

Samanbygda svart hvíta húsið er handilin, Glæman, sum reiddi Bárúna út.

ein verið eitt ár yngri, hevði leiðin kanska verið tann vegin hjá mær og øðrum.

Farin úr skúlanum var at fáa okkurt at gera. Hetta var ikki so trupult. Tá varð vegur gjørdur frá Skipanesi móti Skálabotni, og hetta gav nógv arbeiði. Flutningurin til og frá arbeiði var í opnum lastbili. Tað var ikki altíð so tespiligt.

Tímalønin var kr. 4. Men hjá einum 14 ára gomlum var lønin helvtin av vaksnamannalønini. Hetta gav kr. 16 um dagin. Tað var slett ikki so galið.

Dreymurin um at sleppa til skips

Móti sumri í 1958 varð roynt at

fáa ein kjans við skipi. Hetta var støðan hjá teimum flestu av mínum javnaldrum. Hetta sòmdi seg best fyri ein “rættan mann”. Spurningurin var bara, hvørjum farast skuldi við. Størsti dreymurin tá var at sleppa við einum av teimum nýggju stállínuskipunum. Men hesi vóru tá so fá, at tað vóru bara teir allarhepnastu, sum fingud hendaan møguleikan.

Í Gøtu vóru trý skip, sum skuldu fara til Íslands við snellu á saltfiskaveiðu. Tey vóru sluppirnar Bárúna og Fimm Systkin og so Gulenni, sum var eitt minni og nýggjari skip.

Eg fór við Bárúni, sum var ein av smærru sluppunum, tók eini 400 skippund. Hon var komin til Gøtu eitt ella tvey ár frammanundan, keypt fyri 60.000 kr. úr Vágnum, har hon kallaðist Oskar. Reiðari var Eivind Hansen, sum stóð fyri tí gamla handlinum í Norðragøtu, Glæman, kallað Pakkhúsið. Henda handil hevði verfaðir hansara, Tummas Jakku á Geilabø, fyrr staðið fyri. Eivind var sonur Jacob Hansen, Havna Jákup, ein kendur yrkjari.

Skipari var Meinhard Jensen. Hann var ættaður av Hellunum, og tí vanliga kallaður Hellu Meinhard.

Vit vóru fyra 14-15 ára gamlir, sum skuldu okkara fyrsta túr við Bárúni. Hinir vóru Jónsvein, sonur Meinhard, Eivind Heinesen í Norðragøtu og Arnhold Garðshorn úr Elduvík, sum var við saman við pápanum, Jógvani.

Til Havnar at undirsøkjast

Vit skuldu fara avstað fyrst í juni, og uppundir fráferðina var riggað til at fara.

Tá var eitt slíkt skip roknað fyri eisini at verða eitt seglskip, og tí skuldu seglini eisini riggað til. Tey vórðu eisini nýtt viðhvørt sum til at fáa skipið at liggja støðugt.

Mamma mín, sum ikki fyrr hevði varað av sjómanni, mátti so eisini rigga sín elsta son at fara hesa eftir umstøðunum longu leið til Íslands. Roknast kundi við at vera tveir mánaðir burtur. Tað lætti tó um, at Ólavur Gregersen í Syðrugøtu, seinni millum annað kendur fyri sítt spinnarí og reiðaravirksemi, hevði opnað eina sjóklædnabúð, so her fekkst ein stórir partur av tí, sum mamman annars skuldu havt bundið og seymað.

Tann fyrsta stóra hendingin var, at Bárúna tann 2. juni fór til Havnar at taka útgerð, serliga salt, og at kanna manningina fyri tuberklar. Vit fóru tíðliga á morgni av Gøtu, tí fyrst skuldu vit sigla

Meinhard og konan Anna Martina. Tey 13 børn, 11 komu undan. Anna Martina var eitt grev.